

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

Lausunto: Valtioneuvoston asetus Tenojoen vesistön sivuvesistöasetuksen väliaikaisesta muuttamisesta

Nuorgamin vesialueen osakaskunta on tutustunut Suomen maa- ja metsätalousministeriön ehdotukseen tulevan kalastuskauden rajoituksiin. Tuemme esitystä tietyin alla esitetyin ehdoin. Tenon kalakanta on vielä pelastettavissa ja sen eteen on kaikkien osapuolten tehtävä parhaansa. Tämä tulee olemaan sijoitus tulevaisuuteen ja tuleviin sukupolviin, niin kalastajissa kuin kalakannoissakin.

Nuorgamin vesialueen osakaskunta on jo pitkään perään kuuluttaneet kestäväen kehityksen ja vastuullisuuden periaatteita. Nyt voimassa olevalla säännöksellä ei ole saavutettu minkäänlaisia tuloksia, vaan tilanne on vain huonontunut. Näin ollen johtopäätöksenä voi olla vain, että rajoitukset tulee saattaa voimaan koko vaelluslohen elinpiiriin alueelle, eikä vain jokialueelle. Elinpiiriin tulee lukea niin vuono-, rannikko-, kuin valtamerikalastus.

Samalla on toteutettava luonnonlohen luontaisten vihollisten järjestelmällinen vähentäminen. Luontaisten vihollisten vähentäminen tulee tapahtua myös rauhoitettujen vihollisten kantojen karsimisella. Tämä vähentäminen tulee tapahtua molempien maiden hallitsemilla alueilla niin vuono- kuin jokialueilla. Huomioitavaa on myös sivujokien poikastuotannon elvyttäminen luontaisten vihollisten vähentämisellä.

Kun nyt tullaan toteuttamaan Atlantin vaelluslohen kalastuksen kieltäminen ainakin yhdeksi vuodeksi, tulee tutkijoiden tuottaa sellaista tutkimustulosta, jolla voidaan edesauttaa tulevia neuvotteluja. Tenojoen suistolta aina latvajoille sekä sivujoille ulottuva tutkimus, tulee olla niin aukotonta, että se todella kattaa joen ekosysteemin todellisen tilan. Laskureiden ja kameroiden sekä muiden tutkimuslaitteiden käyttöön tulee molempien valtioiden osoittaa huomattavat varat, jotta tutkimus ei vaarannu rahoituksen puutteeseen. Ja tutkimustyö on aloitettava välittömästi ainakin suunnitelmien osalta ja heti jäiden lähdettyä myös luonnossa.

Paikkakuntalaisille on monin eritavoin tärkeää saada viettää aikaa kalastaen Tenon sivuvesistöissä. Sillä on merkittäviä kulttuurisia ja sosioekonomisia vaikutuksia.

Osakaskunnan jäsenille, jotka toimivat matkailuyrittäjinä, (varsinkin nyt korona-aikana) on erittäin tärkeää saada taattua toimeentulonsa. Mikäli rajoituksiin mennään, tulee valtiovallan korvata täysimääräisenä yrittäjien menetykset.

Osakaskunnan toiminta häiriintyy, mikäli luparahojen saanti katkeaa. Vasta perustetun kalatalousalueen toiminta vaarantuu käyttövarojen puutteesta. Osakaskunnan jäsenet eivät saa käyttää heille kuuluvia laillisia oikeuksia sekä heidän mahdollisuutensa kulttuurinsa harjoittamiseen ja sen siirtämiseen tuleville sukupolville vaarantuu, tästä johtuen valtiovallan tulee korvata menetetty tulot ja haitat esim. viimeisen 5 vuoden luparahojen palautus 1,5 kertaisella keskiarvolla.

Tenojoen sivujokituristikalastusta voisi kehittää kalakiintiöillä. Kalakiintiöt voisivat olla esim. 2 alle 4 kg kalaa tai yksi yli 4 kg kala / kalastusvuorokausi. Eri kalalajien kalastamisen tulisi mahdollistaa niin että lohen luontaiset viholliset vähenisivät (hauen ja taimen kalastuksen lisääminen esim.). Samoin lohen luontaiset muut viholliset tulisi saattaa metsästyksen tai kalastuksen piiriin (hylkeet, koskelot, ym.) Nykyisellä säännöllä ei Nuorgamin yhteisen vesialueen osakaskunnan alueella ei turistiit saa kalastaa ollenkaan. Tähän tulisi luoda oma lupajärjestelmä, jolla mahdollistettaisiin luvan myynti myös turisteille.

Nuorgamin yhteisen vesialueen osuuskunnan hoitokunnan puheenjohtaja Raimo Hekkanen